

DÉLMAGYARORSZÁG

Vasárnap, 1938. június 26.

Politikai napilap

XIV. évfolyam 141. sz.

A Szent Jobb ünnepén

Térdreboruló alázattal köszönti ennek a városnak népe a falai közé érkező Szent Jobbot.

A Szent Jobb ereklje és valóság, emlék és program, a multnak és jelennek összefogása a szentistváni gondolatban s ennek a gondolatnak jövődőt építő erejében. Csudálatos valóság mindaz, amit a Szent Jobb jelent: Szent István uralmát kilencszáz év távolságában is s a szentistváni igazságok erejének töretlen bizonyágát a zürzavaros Ma felett. Szent Istvánból nemcsak az maradt meg, amit most végighordanak a magyar földeken, áhíthatos szívek vigasztalásul és erőforrásként, Szent István birodalma, ha megcsonkulva is, megmaradt, megmaradt a hit, amit az első királynak köszönhetünk s megmaradtak azok az igazságok, melyeknek első apostola az apostoli király volt.

Szent Istvánnal egy időben nagy emberek éltek Európában: II. Konrád, III. Ottó, Hitvalló Edward Angliában és Bátor Boleszló a lengyel trónon. S a nagy kortársaknak nevük és emléküik él csak akkor, amikor István birodalma, az apostolként terjesztett hit, a magyar alkotmány, melynek fundamentumát ő ásta le, a szent korona tana, aminek forrását ő szerezte meg, a magyar nemzet sorsszerű külpolitikája, amit ő forrasztott össze a keresztény Európához, a magyarság és a kereszténység összebékülésének nemzeti, politikai és történelmi eseménye ma is valóság, ma is élő eredmény és politikai realitás. S ha a nagyságot nem a hirben, hanem az alkotások élettartamában kell keresni, akkor Szent István valóban a legnagyobbak között is legnagyobb: az örök korszerűség, az elnemuló jelen, a gondolatnak, amit megvalósított s a programnak, amit hirdetett, örökkévalósága. A szentistváni gondolatnak multja a magyar történelem, — alkotásai kilenc évszázadon keresztül magasztalják alkotójának nagyságát, politikájának történelembe nőtt erejét és tekintélyét.

S a szent királynak alig volt szava, aminek nem kellene ma is engedelmeskednünk. „A békességre törekvő királyok uralkodnak, míg a békétlenek zsarnokoskodnak, — amíg békességre törekszel, király vagy, de ha irigynek, ha ragyénak, békebontónak bizonyulnál, idegeneknek adatik a te országod.” A nagy király tudott harcolni, tudott győzni, tudott büntetni, de egyet akart és egyet szeretett mégis: a békét. Lélekben bátor volt, karjában erős, — a krónikás szavaival, — de szívében mégis mindig a béke gondolatát ringatta. A szent értelme örök kinyilatkoztatása marad a békének és az alkotmányos uralomnak. „Minden nép saját törvényei szerint él, — írta más helyen azzal a Szent Jobbal, ami kilencszáz év óta legszentebb vendég e város falai között, — melyik görög kormányozná a latinokat görög szokás szerint s mely latin a görögöket latinok módjára? Bizonyára senki” — írta a szent király a Szent Jobb bal s ezt a „bizonyára senki” királyi parancsot fel kell most írni minden magyar szívnek szemöldökfájára. A magyar nép csak a saját törvényei szerint tud élni.

— vallotta és hirdette az országépítő király s hiába jönnek kilenc évszázad után új Kopányok, nem fogják megtörni a szentistváni tanítás erejét és igazságát. A latint nem lehet görög törvények szerint kormányozni, de idegen törvények nem uralkodhatnak mi felettünk sem. Ha kilenc évszázadon keresztül a szentistváni tanítás meg tudta őrizni ezt az országot, akkor idegen tanítások idegen áfiumai most sem emészthetik el a nemzet erejét.

„Ha feltartod a hit pajzsát, fejedlen az üdvösség sisakja.” Ennél költőibb, ennél emelkedettebb szavak nem fejezhetik annak a hitnek erejét és történelmi elvégzését, aminek első apostola a szent király volt. Tartsuk fel mi is a hit pajzsát, azét a hitét, mely az első király óta védte és oltalmazta ezt az országot s összeterelte hűfiainak erejét. Higgyünk a multban, hogy hinni tudjunk a jövőben. Lunimarium mundi: a hitnek fényforrása ragyogjon mindig előttünk, hit nélkül nincs élet és nincs siker, hinni kell a magunk sorsának örökkévalóságában s történelmi életünk folytatásában Szent István hitével és a szentistváni

határok között. S amikor a nagy király jobb keze eljön közénk, érezzük a pillanat nagyságát át, úgy, mintha maga a király jönné közénk örökéletű, szent tanításaival, Numen adest, — az istenség van jelen, eljön közénk a nagy király keze, az irányt mutató, az utat jelző, a büntető és felemelő nagy kéz, az Intelmek írója, — Vajk törökül hőst vezért és fejedelmet jelent, — a hősnek, vezérnek és első, de örök fejedelmének csudatevő keze, mely maga is csudát bizonyít kilenc évszázados változatlanágával. Boruljunk le előtte hittel és erős fogadással: hűek maradunk Hozzá és szent tanításaihoz, hűek maradunk a szentistváni gondolathoz, országépítésének védelméhez, hűek maradunk Hozzá és magunkhoz, multunkhoz és jövődönkhöz, az első királyhoz, aki kilenc évszázadon keresztül uralkodik s uralkodni fog mindig, amíg pogány lélekkel s pártütő hűlenséggel nem tagadjuk meg tanítását és örökségét, ezeréves alkotását, a hitet, amit tőle kaptunk s az országot, amit felépített számunkra. A Szent Jobb ünnepe legyen ünnepe a magyar hitnek s a magyar erős fogadásnak!

A kormányzó szózata Szent Istvánról

Ünnepi diszüléssel megkezdődtek a Szent István év ünnepségei

Budapest, június 25. A Szent István Emlék-év országos bizottsága szombaton délelőtt az Országház kupolacsarnokában tartotta meg ünnepélyes megnyitó ülését. Csudálatos pompa emelte az ünnepség fényét, a megnyitó ülés kiemelkedő eseménye Horthy Miklós kormányzó beszéde volt.

Már délelőtt 10 órakor megkezdődött a gyülekezés az Országházban és a kupolacsarnok Duna felőli részén állították fel azt a perzsaszőnyeges emelvényt, amelyre gótikus faragásu karosszéket helyeztek el a kormányzó részére. Háromnegyed 11 óra tájban már csaknem teljesen megtelt a ragyogó csarnok. Ekkor érkezett meg Albrecht, majd József főherceg és Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás. 11 órakor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó az Országház főbejárata elé. A főbejáratnál Rakovszky Endre felsőházi és Putnoky Mór képviselőházi háznagy fogadta a kormányzót.

A tábornagyi diszbe öltözött kormányzót hatalmas éljenzéssel fogadták. A kormányzó mögött Imrédy Béla miniszterelnök haladt. A kormányzó karosszéke előtt állva maradt. A Himnusz után felállt gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke és hódolatteljesen üdvözölte a kormányzót.

A kormányzó beszéde

A kormányzó áhíthatos csendben kezdte meg beszédét. Erces hangon mondta a következőket:

— Nagy őse, a honfoglaló fejedelem hazát adott népének, amidőn annak sorsát a Kárpátok medencéjéhez kötötte, de Szent István volt az, aki vég-

legesen berendezte a magyarság új otthonát és irányt szabott a nemzet egész jövő életének.

— Látnoki szemével felismerte és lángeszével megoldotta a nagy problémát, amely a nemzet élete és halála felett döntött, midőn bensőséges hittel, mélységes meggyőződéssel, nemes példával, jóságosan irányító atyai kézzel, de ha kellett: minden ellenszegülést letipró eréllyel megalkotta a keresztény magyar királyságot, felépítette a nemzeti államot, bevezette népét a nyugati nemzetek kulturalközösségébe.

— A nagy király mindent felölő elméje megszervezte a magyar nemzet önkormányzatának alapvető intézményeit, a királyi tanács, a székesfehérvári törvénynap, a vármegye életrehívása s az egyházi, polgári és katonai közigazgatás, a gazdasági és kulturális fejlődés megalapozása által. Ezzel oly szilárd, de fejlődésképes és a haladó korhoz alkalmazkodó keretet adott a nemzeti életnek, mely túlélte évszázadok viszontagságait és lehetővé tette, hogy a magyar faj keletről hozott értékes tulajdonságai sajátos egyéniségét, politikai és katonai erejét átmentse a jelenkorba.

— A szentistváni állameszme Középeurópában mindenkor a béke és igazság a Szent Korona alatt élő népek testvéri egyetértésének és boldogulásának záloga volt. A történelmi viharok időszakoként elhomályosíthaták Szent István állameszméjének fényét, de az eszmében lakozó életerő és lendület mindig újból és újból napvilágra tört.

— Szent István áldott Jobbja ma is irányt mutat a nemzet ezeréves útján. S ha mi, kegyeletlen utódok, hódolni akarunk a magyarság szent és bölcs vezérő szellemé előtt, azt őseinkhez és magunkhoz méltóan csak egy szent fogadalom alakjában tehetjük, midőn megfogadjuk, hogy minden képességünkkel és egyesített erőnkkel azon leszünk, hogy visszaszerezzük Szent István orszá-